

Raadsvergadering d.d. 18 december 2025

Aan de raad,

Onderwerp

Legesverordening 2026

Portefeuillehouder

J.H.C.M. Briels

Beslispunten

1. De Legesverordening gemeente Laarbeek 2026 vast te stellen

Samenvatting

Gemeente Laarbeek heeft de Legesverordening dit jaar opnieuw onderzocht. Dit heeft geleid tot een aantal wijzigingen in de tarieventabel van de Legesverordeningen 2026. Daarbij zijn de verwachte aantallen, de tijdsbesteding en de kosten geactualiseerd. In lijn met de Begroting 2026 zijn alle beïnvloedbare tarieven verhoogd met 5%. Hierbij zijn specifieke tarieven extra verhoogd om versneld toe te werken naar kostendekking.

Aanleiding

Tijdens de behandeling van voorgaande Legesverordeningen zijn vragen en moties aan de orde gekomen over het procesverloop van de bouw gerelateerde vergunningverlening, het dekkingspercentage van de leges en de mogelijkheden tot kostenverlaging. Met een raadsinformatiebrief is de raad op 2 april 2025 geïnformeerd over "Plan van aanpak Legesverordening 2026". Vervolgens heeft actualisatie van de Legesverordening 2026 plaatsgevonden voor wat betreft aantallen, tijdsbesteding en kostentoerekening. Het resultaat daarvan wordt nu aangeboden bij uw raad.

Beoogd effect en/of resultaat

- Het vaststellen van actuele en onderbouwde legestarieven voor 2026.
- Het voorbereiden van een kostenefficiënte en toekomstbestendige Legesverordening 2027.
- Het concretiseren van kostenreductiemogelijkheden richting 2027.

Argumenten

1.1 Doorontwikkeling van de Legesverordening

Met de komst van de Omgevingswet zijn veel producten uit de Legesverordening en bijbehorende processen veranderd. Zo zijn er nieuwe overleggen en procedures, zoals de omgevingstafel. Inmiddels heeft gemeente Laarbeek op basis van ervaring beter inzicht in de tijdsbesteding en dekkingsgraad van de tarieven, maar meer ervaring (en daarmee meer data) is benodigd voor de verdere doorontwikkeling van de Legesverordening. Samenwerking met de ODZOB is daarvoor belangrijk, omdat de data vanuit ODZOB doorslaggevend is voor de onderbouwing van de kostendekkendheid van hoofdstuk 2 van de Legesverordening. Het is goed om hier te benoemen dat binnen team Toetsing & Handhaving momenteel wordt

gewerkt aan een gezamenlijk gedragen verbeterplan om de ketensamenwerking tussen de gemeente en de ODZOB te optimaliseren.

1.2 Evaluatie Legesverordening 2025 leidt tot een aantal tekstuele wijzigingen

De Legesverordening 2025 is geëvalueerd en op basis daarvan zijn een aantal tekstuele wijzigingen doorgevoerd.

1.3 De tarieven zijn aangepast

De beïnvloedbare tarieven zijn verhoogd met 5% en een aantal specifieke tarieven zijn extra verhoogd om versneld naar kostendekkendheid toe te werken. Deze specifieke tarieven betreffen: Omzetten geregistreerd partnerschap, verstrekking van gegevens uit de basisregistratie personen, vergunning tijdelijke verhuur leegstaande woonruimte, gehandicaptenparkeerkaart, principeverzoek, kruimelgevallenregeling, omgevingstafel, Alcoholwet ontheffing en evenementen.

Het college heeft bij de tarieven voor: principeverzoek, evenement categorie C en kruimelgevallenregeling de verhoging naar beneden bijgesteld ten opzichte van de begroting 2026. Wel wordt er nog steeds versneld toegewerkt naar kostendekkendheid. Hiervoor is gekozen om het effect op inwoners en ondernemers te verlagen.

Ondanks de extra verhoging varieert de kostendekkendheid van deze specifieke tarieven tussen de 10% en 50%. De actualisatie van aantallen, tijdsbesteding en toe te rekenen kosten in de begroting 2026 heeft geleid tot een kostendekkendheid van 52% voor de gehele Legesverordening 2026.

1.4 Mandaat voor heffingsambtenaar om gebruik te maken van de hardheidsclausule tot € 2.500

In gevallen waarin de Legesverordening niet voorziet, of wanneer er sprake is van onevenredige benadeling van aanvragers, kan het college op grond van de hardheidsclausule afwijken. In 2025 hebben we gezien dat er veelal collegevoorstellen werden ingediend voor kleine afwijkingen. Dit mandaat willen we bij de heffingsambtenaar beleggen tot een grens van maximaal € 2.500, zodat de 'kleine afwijkingen' via de heffingsambtenaar (kunnen) gaan. Grote afwijkingen met betrekking tot milieubelastende activiteiten, grote buitenplanse omgevingsplanactiviteiten en omgevingsplanactiviteiten vallen hier niet onder, omdat deze de grens van € 2.500 overstijgen.

Kanttekeningen o.a. financiële, juridische, communicatieve en veiligheidsaspecten

1.1 De Omgevingswet is een grote stelselwijziging

Onder de Omgevingswet zijn er nieuwe diensten bijgekomen waarover leges geheven kunnen worden, zoals de intake- en omgevingstafel. Dit heeft ook geleid tot nieuwe werkwijzen en procedures die meer tijd en inzet vergen. In 2026 zet gemeente Laarbeek zich actief in om efficiënter te gaan werken, om zo de kostprijs te verlagen. Dit doen we samen met de ODZOB. Hierbij blijven we zoeken naar een goede balans tussen de kosten die wij maken en de tarieven die we in rekening brengen.

1.2 Het verhogen van tarieven heeft effect op inwoners en ondernemers

In het licht van de uitdagende financiële omstandigheden is in de Kadernota 2026 bewust gekozen voor het verhogen van de leges als onderdeel van het dekkingsplan. Het gaat om

een inkomstenverhoging voor de levering van gemeentelijke diensten waar de gebruiker voor betaalt. De actoren die sterk beïnvloed worden door tariefsverhoging worden hierover geïnformeerd.

Financiën

De hierboven genoemde verhoging van de tarieven heeft geleid tot een bijstelling van de verwachte legesopbrengsten in de Begroting 2026. Vervolgens leidt de aanpassing van de tarieven voor principeverzoek, evenement categorie C en kruimelgevallenregeling tot een verlaging van de verwachte baten. Het verwachte structurele nadelige effect ten opzichte van de begroting 2026 is € 52.600. De bijstelling wordt verwerkt in december 2025.

Extra toelichting systematiek leges bouwactiviteiten (artikel 2.5/artikel 2.6)

Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in 2024 zijn er wijzigingen in de vergunningverlening voor bouwactiviteiten. Dit heeft ook gevolgen voor de Legesverordening.

In de Legesverordening wordt in artikel 2.5 en artikel 2.6 een onderscheid gemaakt tussen het bouwtechnische deel (artikel 2.5) en het ruimtelijke deel (artikel 2.6). Voorheen was er één tarief (artikel) voor bouwactiviteiten.

Onder de Wkb geldt dat de Omgevingsdienst voor één categorie bouwwerken (gevolgklasse 1) de bouwtechnische toets niet meer uitvoert. Dit wordt gedaan door een externe kwaliteitsborger. Onder gevolgklasse 1 vallen grondgebonden woningen, kleine bedrijfsgebouwen en eenvoudige agrarische bouwwerken. Voor gevolgklasse 2 en 3 voert de Omgevingsdienst nog wel de bouwtechnische toets uit. Ook verricht zij nog steeds werkzaamheden voor gevolgklasse 1, zoals het in behandeling nemen van bouwmeldingen en gereedmeldingen. Het is nog niet bekend wanneer gevolgklasse 2 en 3 in werking treden.

Voor alle bouwwerken geldt dat de Omgevingsdienst ook de ruimtelijke toets uitvoert; toetsen aan het omgevingsplan en andere (niet-bouwtechnische) regelgeving zoals welstandseisen. Dit valt onder artikel 2.6.

Communicatie:

De Legesverordening zal gepubliceerd worden op de website en op wetten.overheid.nl. Daarnaast zullen belangrijke actoren geïnformeerd worden over de veranderende leges, na besluitvorming van de gemeenteraad.

Vervolgstappen

- 2026: uitvoeren onderzoek naar kostenbesparing (voor kadernota 2027).
- De raad informeren over de uitkomsten van het onderzoek bij de kadernota 2027.

Bijlagen (meegezonden stuk(ken), ter inzage gelegde stukken)

- Concept Legesverordening gemeente Laarbeek 2026
- Concept-raadsbesluit
- Bijlage: Bijstelling specifieke tarieven

Het college van burgemeester en wethouders,
gemeentesecretaris

J.W.M. van de Ven

burgemeester

L.A.G.P. van der Aa